

Univerzita Karlova

Opatření rektora 28/2023

Název: **Podpora uchazečů a studujících se specifickými potřebami na Univerzitě Karlově**

Gestor: **UK Point**

Účinnost: **1. června 2023**

Podpora uchazečů a studujících se specifickými potřebami na Univerzitě Karlově

Čl. 1

Preambule

Každý člověk má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu. V souladu s obecnými právními předpisy¹ i vnitřními předpisy Univerzity Karlovy (dále také jako „UK” nebo „univerzita”) a jednotlivých fakult mají uchazeči o studium (dále jen „uchazeči”) a studenti se specifickými potřebami právo na stejný přístup k vysokoškolskému vzdělávání jako jejich kolegové bez specifických potřeb². Toto opatření rektora přispívá k formování inkluzivního prostředí na UK.

Čl. 2

Základní principy

1. Univerzita podporuje plnohodnotnou účast uchazečů se specifickými potřebami v přijímacím řízení, u studentů se specifickými potřebami pak ve všech oblastech akademického života.
2. Univerzita systematicky a soustavně vytváří podmínky pro maximální využití potenciálu těchto uchazečů a studentů umožňující jejich aktivní a plnohodnotné zapojení do akademického života a podporující rozvoj jejich osobností, talentů, tvůrčích, intelektuálních a tělesných schopností a dovedností.
3. Univerzita podporuje poučený a lidskou důstojnost respektující přístup všech svých zaměstnanců k uchazečům a studentům se specifickými potřebami.
4. Za uchazeče či studenta se specifickými potřebami je pokládán takový uchazeč či student, jehož zdravotní postižení nebo stav vyžadují plnění podmínek přijímacího řízení nebo studijních povinností modifikovaným, nikoli obvyklým způsobem a který zároveň své specifické potřeby deklaroval v přihlášce ke studiu (v případě uchazečů, čl. 5) nebo je evidován jako student se specifickými potřebami (v případě studentů, čl. 6). Jedná se o uchazeče a studenty se zrakovým postižením, se sluchovým postižením, s tělesným a pohybovým postižením, se specifickými poruchami učení, s poruchou autistického spektra a s jinými obtížemi (s psychickými obtížemi nebo se somatickým onemocněním).
5. V oblasti vyrovnávání podmínek přijímacího řízení a studia studentů se specifickými potřebami vychází univerzita z platných právních předpisů (čl. 1) a z veřejně dostupných postupů, které jsou součástí popisu jednotlivých nástrojů podpory přístupných na webových stránkách Centra Carolina (čl. 4 odst. 2). Tyto postupy jsou v rámci celé univerzity jednotné. Zároveň jsou v souladu s Metodickým pokynem k financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále jen MŠMT), který je součástí

¹ Ústava a Listina základních práv a svobod, zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

² Univerzita Karlova ctí genderovou vyváženost, ale pro přehlednost je v textu užíváno generické maskulinum.

Pravidel pro poskytování příspěvku a dotací VVŠ MŠMT ČR vydávaných každoročně pro daný kalendářní rok a uveřejňovaných na webových stránkách MŠMT.

6. Univerzita u uchazečů a studentů se specifickými potřebami předpokládá alespoň minimální kompetence efektivně využívat nabízené nástroje podpory.
7. Univerzita dbá ochrany osobních údajů uchazečů a studentů zpracovávaných v souvislosti s jejich specifickými potřebami.

Čl. 3

Nástroje podpory uchazečů a studentů se specifickými potřebami

1. Nástroje podpory, jejichž cílem je dosáhnout všeobecné přístupnosti akademického života, nesmějí snižovat studijní nároky. Každý uchazeč a student se specifickými potřebami musí proto pro absolvování studijního programu prokázat srovnatelné vstupní, průběžné a výstupní výsledky jako uchazeči a studenti bez specifických potřeb.
2. Nástroje podpory jsou jednotlivým studentům poskytovány vždy v souladu s Funkční diagnostikou studenta UK se specifickými potřebami (dále jen „Funkční diagnostika“) (čl. 7). Základními nástroji podpory jsou:
  - a. modifikace přijímacího řízení uchazečů se specifickými potřebami (čl. 5),
  - b. modifikace formálních (technických a organizačních), dílčích obsahových stránek studia a kontrol studia podle čl. 8 odst. 1. písm. a), c), d), e), f) Studijního a zkušebního řádu UK (dále „kontrol studia“) studentů se specifickými potřebami (čl. 8) nesnižujících studijních nároky.
3. K nástrojům podpory se obecně dále řadí:
  - a. zpřístupňování fyzického prostředí, popř. jiné zvláštní úpravy prostor univerzity (vč. knihoven, stravovacích a ubytovacích zařízení),
  - b. vybavování prostor výuky a ostatních pracovišť (vč. knihoven, stravovacích a ubytovacích zařízení) potřebnými technickými a výukovými pomůckami a jejich zapůjčování studentům, příp. uchazečům, akademickým pracovníkům a dalším zaměstnancům univerzity,
  - c. zvyšování informovanosti pracovníků univerzity v záležitostech souvisejících s uchazeči a studenty se specifickými potřebami, a to včetně metodické podpory vedení výuky a kontrol studia,
  - d. provádění pravidelných vnitřních a vnějších hodnocení kvality realizovaných nástrojů podpory,
  - e. přijímání, konzultování a případná realizace návrhů uchazečů, studentů a zaměstnanců na zlepšení nástrojů podpory,
  - f. podpora pro zahraniční mobilitu studentů (čl. 9).
4. Konkrétní využívání nástrojů podpory (čl. 8. odst. 2) uvedených v dokumentu Funkční diagnostika a včasné informování kontaktních osob pro uchazeče a studenty se specifickými potřebami, vyučujících a dalších subjektů podle povahy řešené věci je v kompetenci studenta.

Čl. 4

Organizační zajištění nástrojů podpory

1. Činnosti související s vyrovnáváním podmínek přijímacího řízení a studia studentů se specifickými potřebami jsou na všech fakultách a součástech univerzity realizovány s cílem zajištění srovnatelné formy a kvality.

2. Koordinátorem zajišťování všech forem podpory na univerzitě je Centrum Carolina, které je součástí rektorátního odboru UK Point. Centrum Carolina dále zabezpečuje konzultační, informační, evidenční a koncepční činnost, jakož i metodickou podporu v otázkách spojených s uchazeči a studenty se specifickými potřebami na celouniverzitní úrovni.
3. Pro realizaci nástrojů podpory na jednotlivých fakultách jsou klíčové kontaktní osoby pro uchazeče a studenty se specifickými potřebami (dále jen „kontaktní osoby“). Ty zajišťují rozvoj a evaluaci nástrojů podpory spojených s uchazeči a studenty se specifickými potřebami na fakultní úrovni. Tyto aktivity vykonávají v úzké spolupráci s dalšími subjekty (čl. 4 odst. 4). Kontaktní osoby jsou jmenovány děkany fakult a o tomto jmenování bezodkladně informují Centrum Carolina. Kontaktní osoby jsou pověřovány úkoly děkany příslušných fakult a metodicky podporovány Centrem Carolina.
4. Nástroje podpory jsou uplatňovány v součinnosti s dalšími subjekty, jako jsou digitalizační střediska (čl. 4 odst. 5), knihovny UK, vyučující, ostatní odborní pracovníci (např. tlumočníci), garanti studijních programů, vedoucí kateder či ústavů, pracovníci studijních oddělení a podobně.
5. Digitalizační střediska zajišťující tisk a digitalizaci studijních materiálů jsou zřizována na některých fakultách a na rektorátu. Digitalizační střediska jsou koordinována a metodicky vedena Centrem Carolina.
6. Knihovny UK jsou povinny zajistit všem studujícím bez rozdílu rovný přístup k informacím. Na základě předchozí domluvy s dílčí knihovnou UK jsou studující se specifickými potřebami oprávněni využívat služeb knihoven v zastoupení svého asistenta, kterého uvedou. Studující se specifickými potřebami mohou požádat o prodloužení výpůjční lhůty, o jejíž délce rozhoduje odpovědný pracovník knihovny.
7. Vyučující odpovídají za zpřístupnění výuky studentům, o jejichž specifických potřebách byli včas informováni, a to studenty samotnými nebo po dohodě se studenty jiným subjektem, který disponuje jeho Funkční diagnostikou (čl. 7).

Čl. 5

Modifikace přijímacího řízení uchazečů se specifickými potřebami

1. Podmínky přijímacího řízení stanovují a zveřejňují jednotlivé fakulty univerzity. Uchazeč se specifickými potřebami je dle svých individuálních specifických potřeb oprávněn prostřednictvím přihlášky ke studiu učinit podání ve věci modifikace přijímacího řízení, a to na základě předložených relevantních dokladů (tj. některého z dokladů uvedených v čl. 6 odst. 1a a zprávy příslušného odborného lékaře, zprávy z pedagogicko-psychologické poradny, zprávy ze speciálně pedagogického centra, dokladu o přiznání uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky apod.).
2. Vyřizování podání uchazeče ve věci modifikace přijímacího řízení se řídí čl. 14 Řádu přijímacího řízení pro uchazeče UK.
3. Za realizaci modifikace přijímacího řízení zodpovídá osoba pověřená fakultou (zpravidla kontaktní osoba) v součinnosti s dalšími subjekty na fakultě, tj. zejména příslušným proděkanem nebo garantem studijního programu.
4. Fakulty univerzity dle svých možností vyvinou maximální úsilí, aby na základě podnětu uchazečů se specifickými potřebami přizpůsobily standardně poskytované informace a materiály související s přijímacím řízením (např. digitalizovali materiály doporučené uchazečům k přípravě na přijímací řízení nebo zajistili bezbariérovost dne otevřených dveří).

5. Nástroje podpory v rámci modifikace přijímacího řízení jsou například:
  - a. úprava organizace přijímacího řízení (např. delší časový limit ke složení přijímací zkoušky, možnost absolvovat přijímací zkoušku v menší skupině uchazečů),
  - b. úprava formy písemného testu (např. úprava velikosti a stylu písma),
  - c. využití tlumočnicka českého znakového jazyka,
  - d. využití přepisu mluvené řeči do psané podoby,
  - e. přítomnost asistenta.
6. Dokumenty související s modifikací přijímacího řízení uchazeče se specifickými potřebami jsou uchovávány v souladu se Spisovým řádem UK a vyřazovány v rámci řádného skartačního řízení.

Čl. 6.

Postavení studenta jako studenta se specifickými potřebami

1. Student má postavení studenta se specifickými potřebami, jestliže
  - a. doloží zdravotní postižení či stav
    - i. dokladem o zdravotním postižení ve smyslu § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, nebo
    - ii. dokladem o invaliditě libovolného stupně ve smyslu § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, nebo
    - iii. průkazem osoby se zdravotním postižením libovolného stupně ve smyslu § 34 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, nebo
    - iv. dokladem o specifické poruše učení zjištěné na základě výsledků získaných obecně dohodnutou diagnostikou specifických poruch učení, nebo
    - v. dokladem o poruše autistického spektra zjištěné na základě komplexního vyšetření klinickým psychologem, nebo
    - vi. lékařskou zprávou o výsledcích odborného lékařského vyšetření;
  - b. u odborného pracovníka smluvně vázaného s UK, jejichž seznam je zveřejněn na webu Centra Carolina, absolvuje funkční diagnostiku, tj. odborné posouzení praktického funkčního dopadu zdravotního postižení či stavu na činnosti související se studiem konkrétního studijního programu na základě zpráv odborných pracovišť vyžádaných funkčním diagnostikem, jehož výstupem je dokument Funkční diagnostika.
  - c. souhlasí se zpracováním zvláštní kategorie osobních údajů a s vedením své osoby jako studenta se specifickými potřebami (dále jako „Informovaný souhlas“).
2. Na postavení studenta jako studenta se specifickými potřebami není právní nárok.
3. Skutečnost, že má student postavení studenta se specifickými potřebami, se zapisuje do Studijního informačního systému, modulu Student, a to zpravidla na začátku akademického roku a zvlášť pro každý studijní program nebo fakultu. K informacím podle věty první mají přístup kontaktní osoby, určení zaměstnanci studijních oddělení na fakultách a zaměstnanci Centra Carolina.

Čl. 7.

Funkční diagnostika a přiložené doklady

1. Cílem procesu funkční diagnostiky je identifikovat předpokládané individuální specifické potřeby studenta v průběhu studia konkrétního studijního programu a následně navrhnout vhodné nástroje podpory (čl. 8). Na základě tohoto odborného

posouzení vypracuje pověřený odborný pracovník dokument Funkční diagnostika, který podepisuje pověřený odborný pracovník, jenž dokument vytvořil, a dotyčný student. V případě změny podmínek a okolností studia anebo specifických potřeb by měl student kontaktovat pověřeného odborného pracovníka a požádat o aktualizaci dokumentu Funkční diagnostika.

2. Funkční diagnostika a Informovaný souhlas se zpracovávají každý ve třech vyhotoveních s platností originálu. Jeden originál Funkční diagnostiky a Informovaného souhlasu obdrží student s postavením studenta se specifickými potřebami a druhý obdrží odborný pracovník, který provedl funkční diagnostiku. Třetí originál Funkční diagnostiky a Informovaného souhlasu je součástí spisu studenta.
3. Odborný pracovník, který provedl funkční diagnostiku, obdrží k založení kopii některého z dokladů podle čl. 6 odst. 1 písm. a).
4. Student informuje dotčené vyučující a další subjekty (např. vedoucí praxe a další osoby podílející se na výuce) o obsahu dokumentu Funkční diagnostika. Učiní tak bez zbytečného odkladu po zápisu do evidence studentů UK se specifickými potřebami nebo aktualizaci dokumentu Funkční diagnostika a dále před začátkem každého nového semestru či události, na niž se vztahuje poskytování nástrojů podpory. Student na naplňování doporučení obsažených v dokumentu Funkční diagnostika aktivně spolupracuje.

Čl. 8

Modifikace studijních podmínek a kontrol studia

1. Modifikace studijních podmínek a kontrol studia jsou realizovány nástroji podpory (čl. 3), zejména těmi, které jsou u každého studenta specificky uvedeny v dokumentu Funkční diagnostika.
2. Mezi nejčastější modifikace studijních podmínek a kontrol studia patří:
  - a. úpravy organizace studia, např. prodloužený časový limit ke složení zkoušky nebo na odevzdání samostatné práce, rozložení kontrol studia,
  - b. digitalizace studijní literatury (dle Metodiky digitalizace viz příloha),
  - c. zpřístupňování studijní literatury v Digitálním repozitáři UK DSpace a vytváření jednotné sbírky digitalizovaných materiálů pro studenty se specifickými potřebami,
  - d. asistence při studiu, např. zápis poznámek z výuky, doprovod a další asistenční služby spojené se studiem,
  - e. tlumočení mezi mluveným a znakovým jazykem, simultánní přepis mluvené řeči do psané formy, titulkování,
  - f. nácvik prostorové orientace,
  - g. nácvik studijních strategií,
  - h. individuální a specializovaná výuka, individuální studijní plán,
  - i. psychologické a další poradenství,
  - j. úpravy organizace ubytování v ubytovacích zařízeních univerzity (světelné hlásiče kouře, bezbariérový pokoj, samostatný pokoj apod., pokud je to v provozních možnostech univerzity).

Čl. 9

Nástroje podpory při zahraniční mobilitě studentů

1. Na zahraniční studenty, kteří jsou účastni na výuce dle čl. 23 odst. 1 písm. b), c) a d) Statutu a kteří zároveň mají zdravotní znevýhodnění, se během výměnného studijního pobytu na UK vztahují stejné možnosti využívání nástrojů podpory podle tohoto opatření za podmínky, že to umožní finanční podpora poskytnutá v rámci stipendia zahraniční (vysílající) institucí nebo finanční zdroje UK. Přesné podmínky využití těchto nástrojů podpory vycházejí z funkční diagnostiky studenta nebo obdobného dokumentu z vysílající univerzity a jsou stanoveny v součinnosti Centra Carolina (čl. 4), kontaktních osob (čl. 4), fakultních koordinátorů pro přijíždějící studenty a Odboru zahraničních vztahů rektorátu univerzity.
2. Studentům se specifickými potřebami, kteří vyjíždějí na krátkodobý pobyt do zahraničí, je poskytována podpora od Centra Carolina v součinnosti s přijímající univerzitou a s kontaktními osobami na fakultách.
3. Je zřízen Program na finanční podporu zahraniční mobility studentů se specifickými potřebami ke krytí zvýšených nákladů spojených s uskutečněním zahraničního studijního výjezdu studentů se specifickými potřebami. Program je financován ze zdrojů, které MŠMT poskytuje na zajištění služeb pro studenty se specifickými potřebami.

Čl. 10

Stálá pracovní komise rektora pro poskytování podpory v souvislosti se studiem osob se specifickými potřebami na UK

1. Zřizuje se Stálá pracovní komise rektora pro poskytování podpory v souvislosti se studiem osob se specifickými potřebami na UK (dále jen „komise“).
2. Komise je poradním orgánem rektora a příslušného prorektora či člena kolegia rektora, jenž má svěřenu agendu sociálních záležitostí (dále jen „prorektor či člen kolegia rektora“).
3. Komise má lichý počet členů. Členové jsou jmenováni zpravidla z řad osob zodpovědných na fakultě nebo další součásti za oblast specifických potřeb s tím, že dvě osoby jsou jmenovány z odboru UK Point.
4. Členy komise jmenuje a odvolává rektor UK. Členové komise jsou jmenováni na dobu neurčitou.
5. Komise se setkává minimálně dvakrát ročně.
6. Působností pracovní komise je zejména poskytování stanovisek, doporučení a vytváření nástrojů podpory podle tohoto opatření rektora v odborné, metodické i organizační rovině. Komise projednává rozpočet (z ukazatele F dle Metodického pokynu k financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami) na zajištění nástrojů podpory na příslušný kalendářní rok. Dále komise projednává zásadní otázky koncepčního rozvoje a stanovení priorit v této oblasti a podává příslušným subjektům podněty k dalšímu rozvíjení či změnám.
7. Komise rozhoduje o přidělení podpory z Programu na finanční podporu zahraniční mobility studentů se specifickými potřebami.

Čl. 11
Přechodná ustanovení

1. Činnost členů stávající Stálé pracovní komise rektora dle čl. 7 bodu 9 opatření rektora č. 23/2017 zůstává zachována do okamžiku jmenování členů Stálé pracovní komise rektora pro poskytování podpory v souvislosti se studiem osob se specifickými potřebami UK podle čl. 9 tohoto opatření.
2. Modifikace přijímacího řízení v řízení o přijetí ke studiu, která byla zahájena podáním přihlášky ke studiu před účinností tohoto opatření, se řídí opatřením rektora č. 23/2017.
3. Opatření k modifikaci studijních podmínek podle opatření rektora č. 23/2017 se považuje za modifikaci studijních podmínek podle tohoto opatření.

Čl. 12
Závěrečná ustanovení

Opatření rektora č. 23/2017 se zrušuje.
Toto opatření nabývá účinnosti dne 1. 6. 2023.

V Praze dne 29. května 2023

prof. MUDr. Milena Králíčková, Ph.D.

Příloha č. 1 Metodika digitalizace